

Sammanställning tillsynsärenden och samverkan med fristående förskolor och pedagogisk omsorg 2020

Bakgrund

Kommunens ansvar för tillstånd- såväl som tillsynsprocessen regleras av bestämmelser i skollagen (2010:800). Med tillsyn menas en självständig granskning för att kontrollera om verksamheten uppfyller lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta de fel som upptäcks vid granskningen.

För att underlätta och motivera fristående aktörer att etablera sig i kommunen värdesätter barn- och utbildningsförvaltningen en personlig kontakt, digitala och smidiga ansökningsförfaranden, tydlig information samt så kort handläggningstid som möjligt.

Tillsynsärenden

Barn- och utbildningsförvaltningen hanterade totalt 70 tillsynsärenden för fristående förskolor och pedagogisk omsorg under år 2020. Dessa kan delas in i följande kategorier av ärenden:

- Regelbunden tillsyn, 37 ärenden
- Klagomål, 23 ärenden
- Ansökningsärenden 10 ärenden

Regelbunden tillsyn

Under perioden 15 mars-30 juni 2020 ställdes alla fysiska tillsyner av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg in på grund av smittspridningen av covid-19. Inför höstterminen 2020 genomförde förvaltningen en barnkonsekvensanalys för att utröna eventuella negativa konsekvenser för barnen inskrivna i fristående verksamhet vid fortsatt utebliven fysisk tillsyn. Analysen ligger till grund för de justeringar som gjorts i upplägget av regelbunden tillsyn för både fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg.

Planen för regelbunden tillsyn under 2021 redovisas i bilaga 2.

Regelbunden tillsyn fristående förskola

Fristående förskolor i Huddinge kommun har årlig planerad tillsyn utifrån på förhand fastslagna fokusområden. Under 2020 var förskolornas lärmiljö och rutiner för barnsäkerhet föremål för den årliga tillsynen. Innan utbrottet av covid-19 slutförde barn- och utbildningsförvaltningen totalt 8 tillsyner enligt den årliga planen för regelbunden tillsyn av fristående förskolor.

Barnkonsekvensanalysen avseende fysisk tillsyn av fristående förskolor påvisade en risk för att barnen skulle kunna komma att missgynnas av att de få pedagoger som är på plats samt rektor ska tas ifrån barngruppsarbetet till förmån för tillsynsbesöket. Inte heller skulle förvaltningen få en rättvis bild av den verksamhet som pågår i normala fall om fysisk tillsyn genomförs i ett läge där förskolan har stor personalfrånvaro. Fristående förskolor har årliga tillsynsbesök varvid förvaltningen bedömer sig ha god kännedom om verksamheterna. Konsekvenserna för barnen av utebliven fysisk tillsyn under ht-20 bedömdes

därför som ringa. Förskolans möjlighet att ta emot förvaltningen och kunna presentera sin verksamhet på ett representativt sätt har vägts in i beslutet

Barn- och utbildningsförvaltningen beslöt sig efter barnkonsekvensanalysen för att ställa om till digital tillsyn av fristående förskolor. Då årets fokusområde för regelbunden tillsyn förutsätter granskning på plats i lokalen följdes istället hur utbildningen påverkats av covid-19 upp via den digitala tillsynen. Resultatet presenteras i bilaga 1. *Rapport regelbunden tillsyn fristående förskolor 2020.*

Regelbunden tillsyn pedagogisk omsorg

Vid barnkonsekvensanalysen bedömdes de negativa konsekvenserna av utebliven regelbunden tillsyn för barn inskrivna i pedagogisk omsorg som påtagligare än för barn i fristående förskolor. Kommunen är i många fall den enda som har insyn i verksamheten och som kan agera vid brister samt ge råd och vägledning till huvudman/personal. Pedagogisk omsorg har regelbunden tillsyn i fyraårscykler. Det innebär att tidsperspektivet innan bristen upptäcks och åtgärdas kan bli alltför lång och komma att påverka barns hälsa och lärande om tillsynen sätts på paus under en längre period. En justering gjordes dock i upplägget för tillsynen. Tillsynsdelen som består av att observera personal i arbete förlades utomhus, intervju med huvudman genomfördes digitalt och lokalen granskades via insända bilder av vad barnen har att tillgå i sin miljö.

Under 2020 genomfördes något fler regelbundna tillsyner av pedagogisk omsorg än vad som var planerat. Totalt sex verksamheter granskades i regelbunden tillsyn under året 2020. Två av dessa granskades på initiativ av dem själva. Detta är vanligt förekommande bland verksamheter som driver pedagogisk omsorg då de föredrar att kommunen genomför tillsyn samtidigt över dem i sina samarbetskluster. Pedagogisk omsorg har regelbunden tillsyn var fjärde år, vid tillsynen granskar förvaltningen samtliga områden i de lagrum som styr verksamheten.

Klagomål pedagogisk omsorg

Under 2020 har antalet klagomål på verksamheter som bedriver pedagogisk omsorg ökat med 66% mot föregående år. Från 6 klagomål till 10. Av dessa 10 klagomål har 9 resulterat i någon form av ingripande såsom avstå att ingripa anmärkning eller föreläggande. Majoriteten av klagomålen för pedagogisk omsorg har varit coronarelaterade. De flesta har berört att huvudmannen på olika sätt begränsat barnets tillgång till verksamheten antingen genom att stänga utan att erbjuda ersättningsverksamhet eller genom att huvudmannen för verksamheten tagit fram restriktioner för familjerna som är mer ingripande än vad Folkhälsomyndigheten rekommenderat. I handläggningen av klagomålen har det varit tydligt att huvudmännen som bedriver pedagogisk omsorg haft svårigheter med att tolka och tillämpa ny lagstiftning och rekommendationer från statliga myndigheter. Verksamheterna har heller inte vänt sig till kommunen i samma utsträckning som huvudmän som bedriver fristående förskola för råd och vägledning kring den nya lagstiftningen.

Klagomål fristående förskola

Klagomålen på fristående förskolor minskade under 2020 med 25 %. Totalt inkom 13 klagomål på fristående förskolor och kommunen fattade beslut om ingripande i

6 fall av dessa. För fristående förskolor är inte majoriteten av klagomålen coronarelaterade även om det förekommer sådana som exempelvis klagomål på att förskolan ringer hem barn som föräldrarna upplever som friska. Innehållet i klagomålen följer i större utsträckning mönstren från tidigare år där majoriteten berör brister i barnsäkerhet, öppettider samt att barn i behov av särskilt stöd inte får sitt stödbehov tillgodosett.

Ansökan om godkännande och/eller rätt till bidrag

Under året har totalt elva ansökningar inkommit till barn- och utbildningsförvaltningen från fristående huvudmän. Av dessa har två gällt ansökan om godkännande av nyetablering av fristående förskola varav en ansökan beslutades om i nämnd och den andra drogs tillbaka av huvudmannen innan beslut. Fyra ansökningsärenden har gällt tillfälliga utökningar av barnantal, av dessa har två beslutats om i förskolenämnd och två via delegationsbeslut av barn och utbildningsförvaltningen. Vidare har en gällt byte av huvudman (organisationsnummer) och en har gällt rätt till bidrag för permanent utökning av barnantal för pedagogisk omsorg. De tre resterande har rört sig om felregistreringar där huvudmannen egentligen skulle ha ansökt i en annan e-tjänst. Dessa ärenden har lagts ned utan åtgärd.

Ingripande vid brister i verksamheten

Under 2020 har barn- och utbildningsförvaltningen via delegationsbeslut avstått att ingripa vid nio tillfällen, utdelat sex stycken anmärkning och förelagt huvudmän att åtgärda brister vid fyra tillfällen. Utöver det har förskolenämnden innan nya delegationsordningen trädde i kraft fattat beslut vid två tillfällen om att förelägga huvudmän att åtgärda brister i verksamheten.

Samverkan med fristående verksamheter

Under 2020 har fyra dialogmöten samt ett informationsmöte genomförts mellan förvaltningen och de fristående utförarna. Deltagarantalet från huvudmän och rektorer från förskolan var relativt högt över hela året. Vid två tillfällen under året har förvaltningen erbjudit två tidpunkter under dagen för dialogmötet. Detta har ökat deltagarantalet från verksamheter som bedriver pedagogisk omsorg samt förskolor där rektor arbetar i barngrupp.

Utöver dialogmöten har de fristående verksamheterna erbjudits att delta i fortbildning gemensamt med kommunala verksamheter. Initialt var två fysiska föreläsningar planerade att genomföras. ”*Vad kan naturvetenskap vara på förskolan*” av Bodil Sundberg från Örebro universitet sköts upp till 2021 och har genomförts digitalt i februari månad. Den andra föreläsningen av Annika Andersson från Linneuniversitetet med titeln ”*Vad kan hjärnforskning lära oss om språkutveckling*” genomfördes digitalt under november månad 2020. Intresset för fortbildningen har varit stort från fristående verksamheter. Vid tillsyner lyfter rektorer att kvalitén på de fortbildningar som erbjuds upplevs som hög och att de därmed avser att fortsätta utnyttja det utbud som erbjuds.

Bilaga 1. Rapport regelbunden tillsyn fristående förskolor 2020

Bilaga 2. Plan för regelbunden tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg 2

